

Győri Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.III.20.170/2023/4. szám

A felperes:

Felperes1 (tart.hely: cím5)

A felperes jogi képviselője:

Dr. Mihály Rita pártfogó ügyvéd (Cím4)

Az alperes:

cím5 (cím6)

Az alperes jogi képviselője:

Dr. Bognár Judit kamarai jogtanácsos (cím7)

A per tárgya:

sérelemdíj

Az elsőfokú bíróság és fellebbezett határozatának száma:

Szombathelyi Törvényszék 24.P.20.035/2023/26.

A fellebbező és a fellebbezés sorszáma:

felperes 27. sorszámú beadványa

Ítélet

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a felperesi pártfogó ügyvédi díj a felperes terhén marad.

Megállapítja, hogy a 176.000,- (százhetvenhatezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felülbírálat alapjául szolgáló elsőfokú tényállás

[1] Az alperes Bv Intézete (a továbbiakban: BV intézet) A/4. épületének 103. számú zárkájában fogvatartott felperes zárkája 2023. január 22. és január 29. közötti időszakban egészségügyi karantén alatt állt, mivel az egyik zárkatárs, személy1 belázasodott. Ezért a zárka lakói a protokoll szerint akkor hagyhatták el a zárkát, ha más fogvatartott a folyosón nem tartózkodott. A szabad levegőn tartózkodást és a telefonos kapcsolattartást a többi fogvatartottól eltérő időpontban biztosította az alperes és külön sétáló helyiséget jelölt ki a szabad levegőn tartózkodás igénybevételére.

[2] 2023. február 7-én a felperes kérelem, panasz előterjesztésére szolgáló formanyomtatványt töltött ki. Ezen azt panaszolta, hogy a karantén alatti időszakban nem tudott sétára menni és telefonos kapcsolattartással élni, mert a felügyelet tájékoztatása szerint nem állt rendelkezésre megfelelő személyzet ennek biztosítására. A panaszbeadványt két zárkatársa, személy2 és személy3 is aláírták. Nem állapítható meg a panasz alperes részére való átadása. A megjelölt időszakra vonatkozóan a körletfelügyelői naplók a séta elmaradásával összefüggésben problémát nem rögzítettek.

[3] A felperes 2023. március 27-én személyes meghallgatást kért a kérelmek előterjesztésére szolgáló KIOSZK rendszeren, melyen indokként a sétáltatás elmaradását jelölte meg. A 2023. április 3-án történt meghallgatásról személy4 osztályvezető helyettes rögzítette, a felperes a kérelemben megjelölt indokkal ellentétben Skype biztosítása miatt kérte a meghallgatását és őt tájékoztatta, hogy kérelme engedélyezése parancsnoki hatáskör. Egyéb panasza nem volt.

[4] A felperes benyújtó2i meghallgatást is kért, melyben sérelmezte, hogy a karantén időszakában nem biztosították részére a szabad levegőn tartózkodást, noha azt minden nap igényelte. A megyei Főügyészség megállapította, hogy a körletfelügyelői napló szerint a megjelölt időszakban az alperes a szabad levegőn tartózkodást biztosította a felperes körletén elhelyezett és erre önként jelentkező fogvatartottak számára. Az alperes azonban a sétára jelentkező, illetve azon résztvevő fogvatartottakról nem vezet személyre szóló nyilvántartást. A Főügyészség a 2023. július 13-án kelt BV.634/2023/5. számú benyújtó2i

állásfoglalásban a felperes szabad levegőn tartózkodás biztosításának elmaradása miatti panaszát elutasította.

A kereset és ellenkérelem

[5] A felperes keresetében annak megállapítását kérte, az alperes azzal, hogy nem biztosította egy héten keresztül a felperes részére a sétálási lehetőséget, embertelen, megalázó büntetésnek vetette alá. Kérte továbbá az alperest 1.600.000,- Ft (200.000,- Ft/nap) közhatalom gyakorlásával kapcsolatos sérelemdíj megfizetésére kötelezni. Keresetét a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:51. § (1) bekezdés *a)* pontjára, a 2:52.§ (1) és (2) bekezdésére, a 2:42. § (2) bekezdésére és 6:518-519. §-ára, valamint az Alaptörvény III. cikkére alapította. Hivatkozott az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Közösséget Létrehozó Szerződés módosításáról szóló 2007/C 306/1. számú Lisszaboni szerződés 6. cikke alapján a tagállamokra kötelező erejű Európai Unió Alapjogi Charta 4. cikkére, továbbá az Emberi Jogok Európai Egyezményére, különösen annak 1. és 3. cikkére.

[6] Állítása szerint – a felperes igénye ellenére – az alperes a karantén időszakában nem biztosította számára a szabad levegőn való tartózkodást. Ezzel megsértette a fogva tartásra irányadó kötelezettségét, és e magatartásával embertelen és megalázó fogva tartási körülményt valósított meg, ami sérti a felperes élethez és emberi méltósághoz való jogát. Hangsúlyozta, hogy az emberi test és elme számára fontos a rendszeres friss levegőn való tartózkodás. Ennek egy teljes héten át való elmaradása számos testi és lelki sérelmet okozhat, ami a hangulaton, energiaszinten és az általános egészségi állapotban romlást eredményezhet. Ezáltal a felperesnek részben nem vagyoni kára keletkezett.

[7] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Tagadta a sétalehetőség biztosításának elmaradását, és hogy a felperes azt igényelte, valamint azt is, hogy a felperes a panaszt a BV parancsnokának eljuttatta. Kiemelte, hogy a Ptk. 6:548. § (1) bekezdése alapján közhatalmi jogkörben okozott kárért a felelősséget akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslással nem volt elhárítható. A felperesnek ezért a pert megelőzően a jogorvoslati lehetőséget igénybe kellett volna vennie, amit elmulasztott. Nem terjesztett elő ugyanis a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv.tv.) 21. § illetve 142. §-a szerinti rendes jogorvoslati kérelemnek minősülő panaszt. Arra is hivatkozott, hogy a felperes nem jelölte meg keresetében a konkrét személyiségi jogsértést, és nem bizonyította, hogy a felperesnek sérelmet okozott az állított jogellenes magatartás. Hangsúlyozta, hogy a Bv.tv 122. § *ea)* pontja szerinti napi egy óra szabad levegőn tartózkodási jog csak lehetőségét, amellyel a fogvatartottak nem kötelesek élni. A felperes azonban nem bizonyította, hogy e lehetőségét a megjelölt időszakban igénybe kívánta venni és ezt az alperes nem biztosította.

Az elsőfokú bíróság döntése és indokai

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest 80.000,- Ft perköltség alperes javára való megfizetésére. Megállapította, hogy az eljárási illetéket az állam viseli és a felperesi pártfogó ügyvéd díja a felperes terhére esik.

[9] Határozata indokolásában rögzítette, hogy a Ptk. 2:51. § (1) bekezdése alapján személyiségi jogsértés ténye alapján követelhető a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítása. A Ptk. 2:52. § (1) és (2) bekezdése pedig a nem vagyoni sérelemért követelhető sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire a kártérítési felelősség általános szabályait rendeli alkalmazni. A felek közt fennálló büntetésvégrehajtási jogviszony keretében az alperes közhatalmat gyakorolt, ezért felelősségére a Ptk. 6:519. §-a és a Ptk. 6:548. § (1) bekezdésében foglaltak az irányadók. Ez utóbbi alapján a felelősségét akkor lehet megállapítani, ha a kárt közhatalom gyakorlásával, vagy annak elmulasztásával okozták, és a kár rendes jogorvoslással, továbbá közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti eljárásban nem volt elhárítható.

[10] Megállapította, hogy a fentiek alapján a felperesnek bizonyítania kellett azt, hogy az alperes a szabad levegőn tartózkodás jogát a megjelölt időszakban nem biztosította számára, valamint az alperes e jogellenes magatartása a személyiségi jogát, emberi méltóságát sértette. Rámutatott, hogy önmagában az esetleges jogellenes alperesi magatartás nem jelenti egyúttal a felperes személyiségi jogának megsértését. Továbbá a felperes tartozott bizonyítani azt is, hogy a személyiségi jogát sértő alperesi magatartás olyan hátrányt okozott a felperesnek, amely sérelemdíj megállapítására alapot ad. Emellett bizonyítania kellett, hogy a sérelem rendes jogorvoslással nem volt elhárítható. Rendes jogorvoslatnak a Bvtv. 21.§-a és 142. §-a alapján előterjeszthető panasz minősül, amely alkalmas lett volna a szabad levegőn való tartózkodás lehetőségének pótlására és a sérelem orvoslására. Az elsőfokú bíróság e tényeket a lefolytatott bizonyítás alapján nem találta bizonyítottnak.

[11] A felperesi előadás és általa indítványozott tanúk vallomása alapján kétséget kizáróan nem volt megállapítható, hogy az alperes nem tette lehetővé a felperes részére a szabad levegőn való tartózkodást. A Bv.tv. 122.§ *ea*) pontja olyan fogvatartotti jogosultságot biztosít, amelynek igénybevétele a fogvatartott, jelen esetben a felperes elhatározásán múlik. E jogosultság alperes általi megsértése ezért akkor állapítható meg, ha a felperes bizonyítja, hogy a szabad levegőn való tartózkodás jogával élni kívánt és azt az alperes nem biztosította. E körben a felperes zárkatársai, személy1 személy2 és személy3 tanúk vallomásait egyenként értékelte és azokat alkalmatlannak, illetve elégtelennek találta azon felperesi állítás alátámasztására, hogy a felperes igénybe kívánta venni a sétát a perbeli időszakban. Ezzel szemben az alperes alkalmazottainak tanúvallomása egybehangzó volt arról, hogy a felperes sétaigényt nem jelzett, valamint az egészségügyi karantén ellenére az érintett fogvatartottaknak lehetősége volt a sétára, erre volt egy külön eljárásrend és elkülönített sétálásra kijelölt terület is.

[12] Azt a tényt sem találta kétséget kizáróan megállapíthatónak, hogy a felperes a séta elmaradása miatt panaszt terjesztett elő. E körben a felperes által csatolt, személy2 és személy3 tanúk által is aláírt 2023. február 7-i keltezésű panaszbeadványról nem tudta megállapítani, hogy az ténylegesen az alperes felé előterjesztésre is került. A felperesi zárkatársak tanúvallomásait egyenként értékelve és a felperes előadásával is összevetve ugyanis arra jutott, hogy azok bizonytalanok és ellentmondók voltak. A panasz előterjesztése megtörténtét illetően annak is jelentőséget tulajdonított, hogy a felperes állítása szerint zárkatársai is terjesztettek elő e tárgyban panaszt, ám a tanúk vallomása és a zárkatársak által előterjesztett kérelmek rögzítésére szolgáló alperesi nyilvántartás ilyen adatot nem tartalmaz. A felperes adatlapja ugyan valóban tartalmaz meghallgatási kérelmet a sétával

összefüggésben, de a meghallgatásról felvett feljegyzés és személy⁴ tanú vallomása alapján az állapítható meg, hogy a kérelemben megjelölt indoktól eltérő más ügyben történt a meghallgatás. A sétával összefüggő benyújtó²ⁱ meghallgatást, a panasz kivizsgálását igazoltnak látta, de arra utalt, hogy az elutasításra került.

[13] A fentiek alapján arra jutott, hogy nem bizonyított a perbeli időszakra az alperesi jogsértés és az ezzel összefüggő panasz előterjesztésének ténye. Jogsértés bizonyíthatatlansága folytán ezzel összefüggő személyiségi jogot ért sérelem sem állapítható meg, ezért a kereset megalapozatlan.

Fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

[14] A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a keresetének megfelelő ítélet meghozatalát kérte. Fellebbezésében megismételte kereseti tényállításait, jogi érvelését. Álláspontja szerint mindezeket az elsőfokú bíróság nem értékelte és azt sérelmezte, hogy ennek ellenére ítéletét az alperes által szerkesztett – kizárólag alperes által felügyelt és karbantartott – nyilvántartásra alapította.

[15] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság – a felperes állításával szemben – széleskörű bizonyítást folytatott le és nem csak a fellebbezésben hivatkozott okirati bizonyítékot, hanem felperesi és alperesi oldalról is több tanúvallomást is figyelembe vett. Ezek alapján helyesen állapította meg a tényállást. Hangsúlyozta, hogy a felperes nem tudta bizonyítani sem az alperesi jogsértés, sem a panasz megtételének tényét, valamint a felperest ért nem vagyoni hátrányt is csupán általánosságban mint feltételezést adta elő, azt bizonyítékkal nem támasztotta alá.

Az ítéltábla döntése és indokai

[16] A fellebbezés nem alapos.

[17] Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 370. § (1) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem, ellenkérelem korlátai között – ideértve a fellebbezés indokait is – bírálta felül. A fellebbezés tartalmát tekintve a Pp. 369. § (3) bekezdés *a)* és *c)* pontjai alapján a tényállás módosítására, és eltérő jogi következtetésre, minősítésre irányult.

[18] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló peranyag okszerű, hiánytalan mérlegelésével helyesen állapította meg a releváns tényállást és az alkalmazandó jogszabályokat, azok helyes értelmezésével helytállóan jutott arra következtetésre, hogy az állított jogsértés és a Bv.tv. szerinti panasz mint rendes jogorvoslat kimerítése tényének bizonyíthatatlansága folytán a felperes személyiségi jogsértés megállapítása és sérelemdíj iránti igénye megalapozatlan. Az érdemben helyes elsőfokú ítéletet ezért a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta és a Pp. 386. § (4) bekezdés második mondata alapján az elsőfokú ítélet helyes indokaira – ideértve a fellebbezés alapjául felhozott

indokokkal szemben az elsőfokú ítéletben kifejtette indokokat is – csupán visszaul. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel csupán a következőkre mutat rá.

[19] A tényállást illetően iratellenes volt az a fellebbezői hivatkozás, hogy az elsőfokú bíróság kizárólag az alperesi nyilvántartásra alapította ítéletét. Az ítélet indokolásából világosan kitűnik, hogy mind a jogsértés, mind a panasz ténye körében az elsőfokú bíróság a felperesi okirati bizonyítékokat és valamennyi tanúvallomást is figyelembe vette. Mindezeket a Pp. 279. § (1) bekezdésének megfelelően azok egybevetésével, egyenként és összességében részletesen értékelte és belső meggyőződéséről számot adva mérlegelte. Az elsőfokú tényállás az ítéltábla megítélése szerint a bizonyítékok okszerű és hiánytalan mérlegelésén alapul, annak módosítása nem indokolt.

[20] E tényállás jogi értékelése körében arra mutat rá, hogy a Ptk. 2:52. § (1)-(2) bekezdései alapján alkalmazandó Ptk. 6:548. § (1) bekezdése kettős (konjunktív) követelményt támaszt. Egyrészt a közhatalom gyakorlásával okozott jogsértés tényét, másrészt a rendes jogorvoslat kimerítését. A Pp. 265. § (1) bekezdése alapján mindkét feltétel teljesülését megalapozó tények bizonyítása a felperest terhelte. A két törvényi feltétel együttes fennállásának követelménye miatt bármelyik feltétel hiánya önmagában megalapozatlanná teszi az állított jogsértő magatartással kapcsolatban támasztott felperesi igényeket; azok további vizsgálata sem szükséges. A rendes jogorvoslati lehetőség kimerítésének feltételét illetően azt is helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a büntetvégrehajtás során elkövetett jogsértő mulasztás esetén a Bv.tv. 21. és 142. §-a szerinti panasz jogintézménye jogorvoslati lehetőséget biztosít a fogvatartott számára, és perbeli jogsértés jellege alapján a panasz a sérelem elhárítására alkalmas jogorvoslati eszköz lett volna. Hangsúlyozza az ítéltábla, hogy a panaszt a BV intézet parancsnokához kell írásban, a mulasztástól számított 15 napos határidőn belül előterjeszteni. Azt más hatósághoz (pl. ügyészség) benyújtott panasz vagy a BV intézeten belül benyújtott kérelem nem helyettesítheti. Nincs relevanciája ezért az – egyébként határidőn túl benyújtott – benyújtózi panasznak és meghallgatási kérelemnek.

[21] Az ítéltábla a felperes másodfokú pervesztességére tekintettel a Pp. 383. § (5) bekezdése és a Pp. 364. §-ának utaló szabálya folytán alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdésére figyelemmel állapította meg, hogy a személyes költségmentessége folytán meg nem fizetett fellebbezési illeték az állam terhén marad a Pp. 102. § (6) bekezdés alapján és a felperes pártfogó ügyvédjének díja a felperes terhére esik a Pp. 101. (3) bekezdése alapján. Az alperes a Pp. 81. § (2) bekezdésének megfelelő módon másodfokú perköltséget nem terjesztett elő, fellebbezési ellenkérelmében általánosságban csupán „másodfokú perköltségben való marasztalást” kért, ezért az ítéltábla a Pp. 82. § (3) bekezdése alapján a javára perköltséget megítélni nem tudott.

Győr, 2024. április 17.

Dr. Maurer Ádám sk.
sk.

Dr. Zsitva Ágnes sk.

Dr. Sarmon Hedvig

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

